

KOMPETENCJE KLUCZOWE

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE IM. JANA PAWŁA II W STRONIU ŚL.

Kompetencje zdefiniowane w Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.XII.2016r w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie jako połączenie **wiedzy, umiejętności, postaw** odpowiednich do sytuacji:

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym
2. Porozumiewanie się w językach obcych
3. Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne
4. Kompetencje informatyczne
5. Umiejętność uczenia się
6. Kompetencje społeczne i obywatelskie
7. Inicjatywność i przedsiębiorczość
8. Świadomość i ekspresja kulturalna

CELE KSZTAŁCENIA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

(Rozporządzenie MEN)

1. Wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i dalszej edukacji
2. Budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, aby wiedziały, co jest dobre, a co złe.
3. Kształtowanie w dzieciach odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do znoszenia różnych niepowodzeń i porażek
4. Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, niezbędnych w poprawnych relacjach z innymi dziećmi i dorosłymi.
5. Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci i zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
6. Troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną, zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych.
7. Budzenie dziecięcej wiedzy i świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych.
8. Wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzania się poprzez muzykę, małe formy teatralne i sztuki plastyczne.
9. Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej.

10. Zapewnienie dzieciom szans na lepszą edukację, poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także uczenie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne dla edukacji szkolnej

CHARAKTERYSTYKA WIEKU PRZEDSZKOLNEGO

- Rozwijają się zmysły, wyobraźnia i intelekt
- Pojawia się konieczność funkcjonowania w grupie rówieśniczej
- Kształtowanie się samodzielności
- Nabywanie kontrolowania emocji
- Przygotowanie do szkoły
- Pojawiają się nowe kategorie poznawcze tj. myślenie słowne i początki myślenia intuicyjnego
- Nabywanie umiejętności radzenia sobie w typowych sytuacjach
- Problem opuszczenia domu rodzinnego
- Dynamiczny rozwój mowy

PODSTAWY KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

Naturalne procesy, jakim podlega dziecko w okresie przedszkolnym, pozwalają na jego stymulację w kierunku kształtowania kompetencji kluczowych. Wraz z procesami rozwojowymi dziecka tworzą się podstawy poszczególnych kompetencji kluczowych np.;

- Rozwój mowy i poszerzanie czynnego słownika pozwala na rozwijanie porozumiewania się w języku ojczystym i języku obcym oraz kompetencji społecznych i obywatelskich
- Zabawa jako podstawowa aktywność dziecka kształtuje inicjatywność, przedsiębiorczość, świadomość i ekspresję kulturalną
- Ciekawość i zadawanie pytań, są podstawą do rozwoju kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji naukowo – technicznych oraz umiejętności uczenia się.

ROLA ZABAWY W ROZWIJANIU KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

Zabawa staje się w wieku **przedszkolnym podstawową aktywnością dziecka** – źródłem jego wiedzy o świecie, identyfikatorem postaw moralnych, podstawą do rozwoju słownictwa oraz rozwoju intelektualnego, a także okazją do zawierania i podtrzymywania relacji społecznych z rówieśnikami i dorosłymi – w której toku dziecko mimowolnie, w sposób całkowicie naturalny zdobywa wiedzę i umiejętności.

KOMPETENCJE KLUCZOWE A PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Kształtowanie kompetencji w placówce przedszkolnej ma wyjątkowy charakter.

Z jednej strony ma na celu wyposażenie dziecka w odpowiednią *wiedzę*, a z drugiej – dostarczenie okazji, które pozwolą wyrobić odpowiednie *nawyki* i zdobyć *umiejętności* praktyczne, a także przez działanie umożliwią kształtowanie odpowiednich *postaw*.

Na tym etapie rozwojowym i edukacyjnym na szczególną uwagę zasługują zatem:

- Modelowanie
- Naśladowanie pozytywnych wzorców
- Świadome uczestnictwo, odczuwanie i eksplorację dostępnej przestrzeni z zastosowaniem zasad indywidualnego podejścia do każdego dziecka

Porozumiewanie się w języku ojczystym

Jest to zdolność wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) oraz językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych. Kompetencja ta jest kształtowana poprzez realizację obszarów podstawy programowej wychowania przedszkolnego:

- *Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych*
- *Wspomaganie rozwoju mowy dzieci*
- *Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.*

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

Codziennie wspomaganie rozwoju mowy poprzez:

- Słuchanie utworów literackich czytanych zarówno przez nauczyciela, jak i zaproszonych gości
- Wypowiedzi spontaniczne i kierowane
- Ćwiczenia pamięci odtwórczej, nauka wierszy, ról
- Odgrywanie scenek (drama, zabawy paluszkowe, tatr kukielkowy, pacynki)
- Występy artystyczne dzieci w uroczystościach przedszkolnych
- Uczestnictwo w konkursach
- Wypowiadanie się dziecka na własny temat
- Prowadzenie codziennych różnorodnych zabaw logopedycznych (artykulacyjnych, oddechowych)
- Ćwiczenia grafomotoryki ręki jako przygotowanie do pisania (np. plastelina, ciastolina, gazety, masa solna)
- Wprowadzanie liter, naukę czytania prostych wyrazów i zdań,
- Kreślenie szlaczków literopodobnych na różnorodnym podłożu, kreślenie liter po śladzie i samodzielnie
- Kontakt z żywym słowem – nauczyciel, aktorzy (wg harmonogramu)
- Udział w akcjach Cała Polska Czyta Dzieciom, Dzień Książkowego Misia, Dzień Kubusia Puchatka
- Biblioteczki w każdej sali – codzienny kontakt z literaturą
- Lekcje biblioteczne w przedszkolu i w bibliotece.

Porozumiewanie się w językach obcych

Opiera się na wprowadzaniu zabaw językowych, używaniu prostych zwrotów w języku obcym w sytuacjach codziennych, w zabawie. Istotnym elementem jest wprowadzenie dziecka odmienne od znanych i typowych sytuacji społecznych, wskazywanie na bogactwo kulturowe, społeczne i języków innych narodów. Przyjmuje się, że dziecko kończące przedszkole rozumie i reaguje na bardzo proste polecenia w języku obcym, a przygotowanie do posługiwania się językiem obcym odbywa się przez zabawę.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

W ramach realizacji zadań z tego obszaru dzieci uczestniczą w zajęciach języka angielskiego 2 x w tygodniu po 30 minut (ponadto nauczycielki w grupach utrwalają zwroty w j. angielskim). Podczas zajęć przedszkolaki poznają i utrwalają podstawowe słowa i zwroty w języku angielskim (np. podają swoje imię, wiek, określają nastrój, liczą, nazywają kolory, części ciała, ubrania, podają nazwy zwierząt, części garderoby), śpiewają i tańczą do piosenek po angielsku. Zajęcia to – gry i zabawy ruchowe (grupowe, w parach), piosenki, historyjki obrazkowe, scenki dramatyczne z wykorzystaniem TIK Stosowaną metodą jest Total Physical Response (TPR) English Play Box , co w dosłownym tłumaczeniu oznacza reagowanie całym ciałem (metoda nauczania języka obcego przez ruch)

Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne

Jest to umiejętność wykorzystywania myślenia matematycznego i logicznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji. Podstawowe kompetencje naukowo-techniczne odnoszą się do wykorzystywania i stosowania wiedzy oraz sposobów objaśniających świat przyrody, czyli eksperymentowanie, obserwowanie zjawisk, sprawdzanie, majsterkowanie, powtarzanie procedur i instrukcji oraz weryfikowania wiedzy i odnoszenie jej do codziennych sytuacji, które dziecko zna.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA:

Kompetencje matematyczne:

- Codzienne zabawy w przeliczanie, klasyfikowanie, mierzenie, ważenie, rozróżnianie stron: lewa/prawa,
- Realizacja ćwiczeń z programu prof. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej – „Dziecięca matematyka” (m.in. przeliczanie, porównywanie liczebności, stosowanie liczebników porządkowych, orientacja w schemacie ciała i w przestrzeni oraz na kartce, pomiary długości, klasyfikowanie, przekształcanie, rytm, następstwo czasu),
- Ćwiczenia, zadania, zabawy eksperymentalno-doświadczalne, kulinarne.

Kompetencje naukowo-techniczne:

- Codzienne działania m.in. obserwacje zjawisk atmosferycznych, przyrodniczych,
- Prowadzenie kalendarza pogody,
- Prowadzenie czasowych „ogródków” w salach,
- Zajęcia na ścieżce sensorycznej,
- Zabawy mikroskopem, lupą itp.,
- Zabawy z wykorzystaniem bezpiecznych narzędzi (kąciki majsterkowicza),

- Zabawy eksperymentalno-doświadczalne (poznawanie podstawowych praw fizycznych, chemicznych), plastyczne, przestrzenne.

Kompetencje informatyczne

Dziecko w wieku przedszkolnym stopniowo i pod kontrolą wprowadzane jest w przestrzeń wirtualną, przez co zyskuje możliwość rozwijania wszystkich pozostałych kompetencji kluczowych. Podstawa programowa zachęca do umożliwienia dziecku podejmowania samodzielnej aktywności poznawczej, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

- Wykorzystywanie narzędzi TIK (np. magnetofon, rzutnik, laptop, komputer, aparat cyfrowy, dyktafon, kamera, urządzenia sterowane dotykami m.in. tablety) w różnych sytuacjach i przy różnych zadaniach,
- wykorzystywanie Internetu – oglądanie prezentacji i filmów edukacyjnych, spektaklów teatralnych,
- zabawy w kodowanie i dekodowanie.
- Zajęcia profilaktyczne – dziecko bezpieczne w sieci.

Umiejętność uczenia się

Przedszkole to pierwsze metodyczne doświadczenie dziecka związane z uczeniem się – uczeniem się konsekwentnym, możliwie świadomym i ukierunkowanym na osiągnięcie konkretnych celów. Rolą przedszkola jest poznanie indywidualnych cech, preferencji dziecka, dobór odpowiednich metod i form pracy, by *przygotować dziecko do różnych form nauki* – pracy grupowej i indywidualnej oraz do różnorodności stylów uczenia się, tworząc dzieciom sytuacje, w których uczą się one gospodarowania czasem przeznaczonym na zabawę, współpracują przy wykonywaniu zadania i biorą odpowiedzialność za wynik swoich działań.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

- Kompetencja ta jest kształtowana poprzez realizację wszystkich obszarów podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
- Podczas wszelkich zajęć dzieci kształtują umiejętność obserwacji i wyciągania wniosków z własnych działań prowadzonych w przedszkolu, uczą się konkretnych zachowań i reakcji.
- Dzieci wdrażane są do samodzielnego zdobywania wiedzy przy pomocy różnorodnych źródeł wiedzy (tradycyjnych i nowoczesnych) oraz do współpracy i współdziałania w zespole, grupie, ale też pracy indywidualnej.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych,
- Praca w grupach mieszanych wiekowo – uczenie się od siebie, praca zespołowa.

Kompetencje społeczne i obywatelskie

Na etapie przedszkolnym to zdolność do stopniowego wychodzenia poza obszar rodziny, do pracy z innymi w grupie przedszkolnej. Istotne jest, aby dziecko zrozumiało obyczaje i sposoby funkcjonowania osób w różnych społeczeństwach i

środowiskach, dostrzegało różnorodność zachowań, a stopniowo też postaw. Bardzo ważne jest również wzbudzanie zainteresowania dzieci otoczeniem domu i przedszkola, zachęcenie do podejmowania działań na rzecz wspólnego dobra i pracy w dziecięcym wolontariacie na miarę możliwości.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

Realizacja tych treści odbywa się nieustannie, podczas wszystkich sytuacji z jakimi stykamy się w przedszkolnej rzeczywistości, a ich celem jest wykształcenie u dzieci postaw społecznie pożądanych:

- budzenie zainteresowania historią swojej rodziny, okolicy, kraju,
- stosowanie zwrotów grzecznościowych, kulturalne zachowanie podczas różnorodnych sytuacji, umiejętność współpracy, otwartość, bezkonfliktowość, tolerancja, przy jednoczesnym eliminowaniu postaw społecznie niepożądanych,
- służą temu tworzone w grupach kodeksy zachowania, nauka patriotyzmu (przez obchody m.in. Dnia Niepodległości, Dnia Flagi),
- udział w akcjach charytatywnych,
- spacer, wycieczki do różnych miejsc użyteczności publicznej (sklep, zakład fryzjerski, biblioteka, apteka),
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (pielęgniarka, ratownik medyczny, policjant, strażak) i z rodzicami, którzy prezentują swoje zawody.
- Realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych, ekologicznych itp..

Inicjatywność i przedsiębiorczość

Należy to rozumieć jako zdolność do wcielania pomysłów w czyn. Kompetencja ta obejmuje stwarzanie dzieciom warunków do samodzielnego eksplorowania świata, eksperymentowania, doświadczania.

Inicjatywność i przedsiębiorczość są rozwijane wielopłaszczyznowo, i co ważne, ich elementy są obecne podczas wszystkich działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, w których uczestniczy dziecko w przedszkolu.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

- Każdorazowo stwarzane są okazje pozwalające dzieciom samodzielnie doświadczać, eksperymentować, eksplorować (np. robienie kanapek, sałatek, szaszłyków, pieczenie, malowanie, rysowanie, wydzieranie, lepienie, układanie klocków, zabawy w piaskownicy),
- codzienne zabawy na placu zabaw, w kąciakach zainteresowań,
- zabawy doświadczalne i eksperymentalne,
- granie w gry zespołowe typu, np. „chińczyk”, warcaby.
- współpraca podczas stawiania im zadań do wykonania w parach, grupach czy zespołach, co pozwala im działać i poczuć odpowiedzialność za ostateczny efekt swoich działań,
- warsztaty plastyczne, sportowe, kulinarne,
- wycieczki (piesze i autokarowe).

Świadomość i ekspresja kulturalna

Praca w tym obszarze ukierunkowana jest na twórcze wyrażanie doświadczeń i emocji za pośrednictwem różnorodnych środków ekspresji: muzyki, sztuk teatralnych,

literatury i sztuk wizualnych. Doświadczenia takie pozwalają na wyrażenie przez dziecko różnorodnych stanów emocjonalnych, wyzwolenie pozytywnych emocji, a przez to otwarcie się na nowości i pomagają w nawiązaniu relacji.

Przedszkole daje dziecku możliwość nie tylko poznawania i odtwarzania rzeczywistości związanej z kulturą, sztuką, ale również eksperymentowania z rytmem, głosem, ruchem, grafiką.

PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA PRZEDSZKOLA

Te kompetencje przedszkolaki nabywają poprzez:

- codzienne malowanie (w tym nietypowymi technikami, np. malowanie gąbkami), rysowanie, śpiewanie, taniec,
- wystawy prac dzieci (sala, korytarze, szatnia, strona internetowa),
- udział w różnych uroczystościach – jako mali aktorzy (pasowanie na przedszkolaka, Święto Niepodległości, Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy i Taty, pożegnanie przedszkola),
- udział w konkursach (muzyczne, plastyczne, recytatorskie), przeglądach, występach,
- udział w koncertach, przedstawieniach teatralnych i teatrzykach w przedszkolu, koncertach.